

Mastiiditekitaja määramine

Mis põhjustab minu karjas udarapõletikke?

Kuidas kontrollida mastiidiravi tõhusust?

Kuidas vältida ostuloomadega uute mastiiditekitajate karja toomist?

Jõudluskontrolli Keskuse tehtav analüüs **Mastiit 12** aitab määrata haigustekitaja bakteri DNA põhjal. Määratavad haigustekitajad on: Staphylococcus aureus; Staphylococcus sp.; Streptococcus agalactiae; Streptococcus dysgalactiae; Streptococcus uberis; Escherichia coli; Enterococcus sp. (sh E. faecalis ja E. faecium); Klebsiella sp. (sh K. oxytoca ja K. pneumoniae); Serratia marcescens; Corynebacterium bovis; Arcanobacter pyogenes, Peptostreptococcus indolic. Määratakse ka penitsilliiniresistentsust näitav beetalaktamaasi geen (Staphylococcal β -lactamase gene). Meetodika, mida Jõudluskontrolli Keskus mastiiditekitaja määramiseks kasutab, on patenteerinud Soome firma Finnzymes Oy.

Teades, mis teie karjas udarapõletikke põhjustab, saab loomaarst teid tõhusamalt aidata!

Kuidas teenust kasutada? Mastiiditekitaja määramiseks sobivad jõudluskontrolli proovid ja eraldi võetud piimaproovid. JKK laborisse võib proove saata piimaproovikastis või tuua eraldi kahe kontrollpäeva vahelisel ajal. Enne kella 10 JKKsse saabunud piimaproovide analüüsitulemus saadetakse kliendile üldjuhul samal päeval või hiljemalt järgmisel tööpäeval.

Mastiiditekitaja määramiseks saadetakse piimaproovipudel ning proovipudeli kork märgistatakse ribakoodiga, sama numbriga ribakood kleebitakse saatelehele. Ribakoodid ning saatelehe saab klient JKKst (sh maakonna zootehnikutelt). NB! Ribakoodide lehel on ühes reas kolm sama numbriga ribakoodi - üks saatelehele, teine proovipudeli küljele (umbes pudeli keskele) ning kolmas proovipudelikorgile.

Kui proovikastis olevast piimaproovist soovitakse vaid mastiiditekitaja analüüsi, kriipsutatakse pudeli korgil olev ribakood läbi (soovitavalt värvilise markeriga) ning proovid asetatakse kasti lõppu. Kui ribakood on läbi kriipsutamata, teostatakse piimaproovist ka tavapärased jõudluskontrolli analüüsid.

Kuidas täita saatelehte? Mastiidiproovi saatelehele kirjutab loomapidaja oma nime ja JKK koodi ning iga proovi andmed. Proovipudeli numbril kirjalikult ei täideta, sinna kleebitakse proovipudeli vastav ribakood. Saatelehele märgitakse ka piimatanki number, millest piimaproov on võetud või looma number ning vajadusel udaraveerand. NB! Andmebaasi sisestatakse vaid üks udaraveerand. Kui proov on ühte pudelisse võetud rohkem kui ühest veerandist, tuleks see märkida kui lehma üldpiim. Üldpiima korral ristikesi udaraveerandit tähistavatesse lahtritesse ei ole vaja teha.

Kuidas saadakse teada proovi tulemused? Analüüsitulemused edastatakse loomapidajale paberil posti teel, tulemused on nähtavad Vissukeses ning Vissukese kaudu on tulemusi võimalik tellida ka oma e-posti aadressile või SMS sõnumina oma mobiiltelefonile (Seaded > SMS ja e-kirja teated > Teadete tellimine). SMS-teated maksustatakse tavapärasel korral. NB! Analüüsi vastus ei pruugi mahtuda ühte SMSi.

Mastiit 12 analüüsi vastuste lehel on kirjas lehma number või piimatanki number, piimaproovi number, udaraveerand (kui see oli märgitud) ning proovist leitud haigustekitajad. Iga haigustekitaja juurde on märgitud ka selle esinemise tase: + (vähene sisaldus), ++ (keskmine),

+++ (tugev). Kui mõni udarapõletikku põhjustav bakter moodustab kõigist proovis leiduvatest bakteritest osa, mis on suurem kui 90 või 99%, näidatakse see samuti vastustelehel.

Informatsiooni haigustekitajatest ning analüüsitulemuste tõlgendamisest leiate Jõudluskontrolli Keskuse 2010. aasta märtsi ja mai infolehtedest ja Jõudluskontrolli Keskuse kodulehelt www.jkkeskus.ee.